

Η παγκόσμια παραγωγή κρασιού, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις του Διεθνούς Οργανισμού Αμπέλου και Οίνου (ΟΙΥ, Απρίλιος 2023), περιορίστηκε το 2022 σε 258 εκατ. εκατόλιτρα, παρουσιάζοντας μείωση σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (-1%), μέγεθος που θεωρείται, για τέταρτη συνεχή χρονιά, ελαφρώς κάτω από τον μέσο όρο των τελευταίων 20 ετών. Πτωτικά κινήθηκε και η παγκόσμια κατανάλωση του προϊόντος, που εκτιμήθηκε για το 2022 σε 232 εκατ. εκατόλιτρα (-1%).

Δυσκολίες αντιμετωπίζει η αγορά κρασιού

Τι δείχνουν τα νεότερα στοιχεία σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και εγχώριο επίπεδο

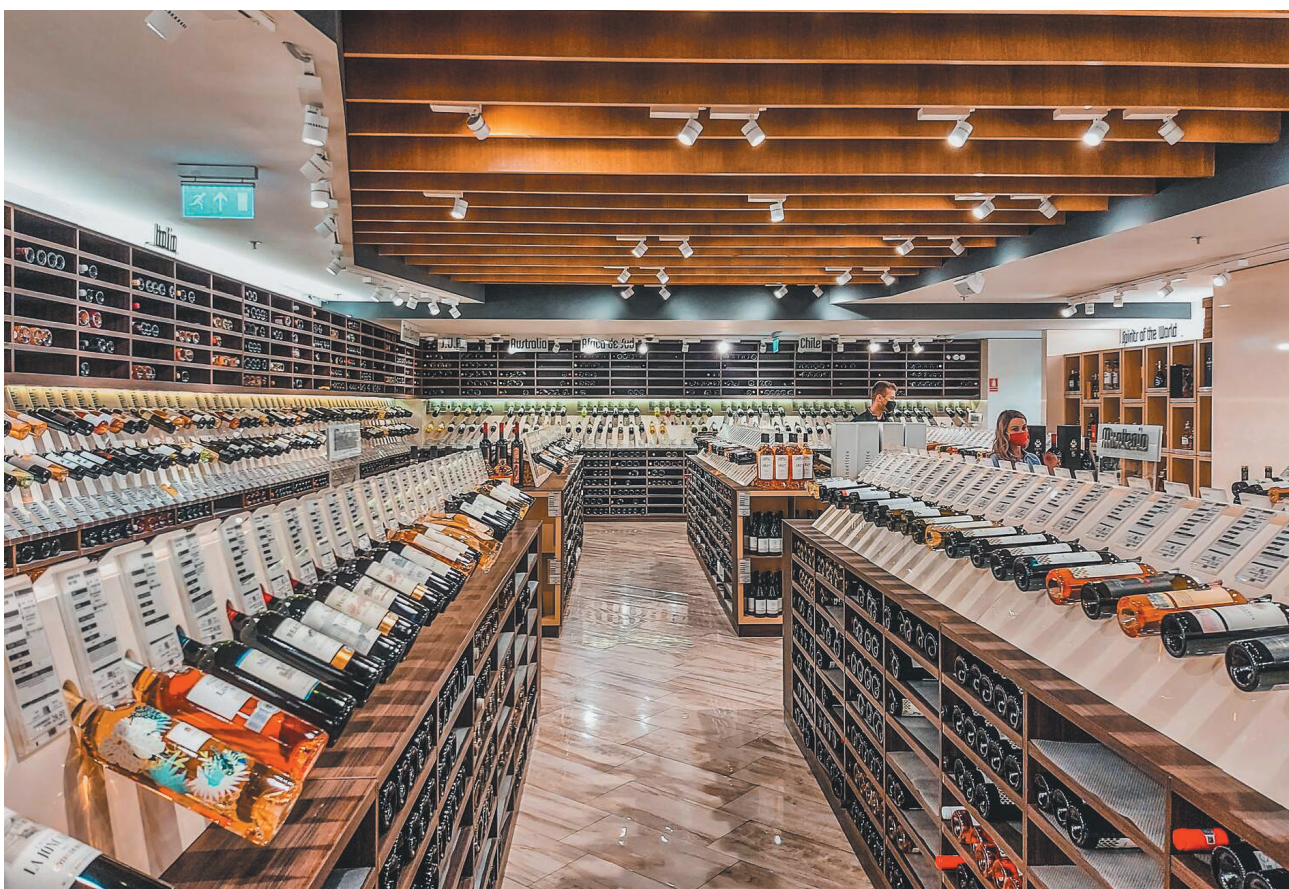
του Γιάννη Τσιφόρου

Η αρνητική τάση στην κατανάλωση κρασιού ξεκίνησε από το 2018, κυρίως εξαιτίας του περιορισμού της στην Κίνα, και επιδεινώθηκε το 2020, ως συνέπεια των μέτρων της πανδημίας, ενώ το 2022 η ενεργειακή κρίση και οι διαταραχές στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού οδήγησαν σε υψηλότερο κόστος παραγωγής και, σε συνδυασμό με τα υψηλά επίπεδα πληθωρισμού, έπληξαν την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών.

Παράλληλα, οι παγκόσμιες εξαγωγές περιορίστηκαν το 2022 σε 107 εκατ. εκατόλιτρα (-5%), αλλά με σημαντική άνοδο της αξίας (+9%), λόγω της αύξησης της μέσης τιμής εξαγωγής σε όλες τις μεγάλες εξαγωγικές χώρες κρασιού.

Σημαντική η πτώση της κατανάλωσης στην ΕΕ

Στην ΕΕ, ο τομέας του κρασιού πλήττεται από τη μειωμένη κατανάλωση λόγω του τρέχοντος πληθωρισμού στις τιμές των τροφίμων και των ποτών, ο οποίος σε συνδυασμό με την καλή σοδειά του 2022 και τις επακόλουθες συνέπειες των δυσκολιών της αγοράς κατά τη διάρ-

κειας της πανδημίας, οδήγησε σε συσώρευση αποθεμάτων. Σημειώνεται ότι η παραγωγή κρασιού στην ΕΕ, παρά τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες που επικράτησαν στις περισσότερες παραγωγικές χώρες (Ξηρασία, καύσωνες), ανήλθε το 2022 σε 159 εκατ. εκατόλιτρα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 4% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, κυρίως εξαιτίας της σημαντικής ανόδου της στη Γαλλία, ενώ τα αποθέματα ήταν υψηλότερα κατά 2% σε σύγκριση με τον μέσο όρο των τελευταίων πέντε ετών.

Η πτώση της κατανάλωσης κρασιού κατά την τρέχουσα περίοδο εμπορίας εκτιμάται σε 7% στην Ιταλία, 10% στην Ισπανία, 15% στη Γαλλία, 22% στη Γερμανία και 34% στην Πορτογαλία. Παράλληλα, οι εξαγωγές κρασιού της ΕΕ προς τρίτες χώρες για την περίοδο Ιανουαρίου - Απριλίου 2023 ήταν 8,5% χαμηλότερες από το προηγούμενο έτος, συμβάλλοντας στην περαιτέρω αύξηση των αποθεμάτων.

Το αποτέλεσμα ήταν να αντιμετωπίζονται αυξανόμενες δυσκολίες στις πωλήσεις των οινοπαραγωγών και των παραγωγών στην ΕΕ, μείωση των τιμών

της αγοράς και σημαντική απώλεια εισοδήματος σε περιοχές που πλήττονται περισσότερο, ιδιαίτερα στα κόκκινα και ροζ κρασιά ορισμένων περιοχών της Γαλλίας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας.

Ήδη, από τα τέλη Ιουνίου του τρέχοντος έτους, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να συμβάλει στην αποκατάσταση της ανισορροπίας μεταξύ της διαθέσιμης προσφοράς και της ζήτησης, ενέκρινε έκτακτα μέτρα στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων στήριξης του κρασιού, επιτρέποντας στα κράτη-μέλη να μπορούν να περιλαμβάνουν απόσταξη κρίσης για να περιορίσουν το πλεόνασμα οίνου στην αγορά.

Το αποσταγμένο κρασί, έως τις 15 Οκτωβρίου 2023, μπορεί να αποσύρεται από την αγορά και η παραγόμενη αλκοόλη μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο για μη διατροφικούς σκοπούς. Επιπλέον, τα μέτρα παρέχουν τη δυνατότητα τροποποίησης των προγραμμάτων στήριξης του κρασιού, επιτρέποντας μεγαλύτερη ευελιξία στην πρώτημη συγκομιδή και αυξάνοντας το ποσοστό συγκριματοδότησης της ΕΕ από 50% σε 60% για μέτρα που σχετίζονται με την αναδιάρθρωση, την πράσινη συγκομιδή, την προώθηση και τις επενδύσεις.

Μειώθηκε η εγχώρια παραγωγή

Η εγχώρια οινοποιήσιμη παραγωγή, μετά την αισθητή άνοδο του 2021 (+8,8%), περιορίστηκε την περίοδο 2022/2023 σε περίπου 2 εκατ. εκατόλιτρα, παρουσιάζοντας σημαντική μείωση ως προς την προηγούμενη (-13,7%). Η πτώση ήταν ιδιαίτερα σημαντική στα ΠΟΠ κρασιά (-20,5%), η αναλογία των οποίων παραμένει χαμηλή στο σύνολο της παραγωγής (7,6%).

Αντίθετα, αισθητή ήταν η άνοδος στα ΠΓΕ κρασιά (+11%) και μικρότερη στους ποικιλιακούς οίνους. Μείωση, επίσης, καταγράφεται στους άλλους οίνους (-2,2%), αλλά η αναλογία τους στο σύνολο της παραγωγής εξακολουθεί να διατηρείται σε υψηλό επίπεδο (59%).

Πέραν όμως των μεταβολών αυτών, ζήτημα αποτελεί η χαμηλή αναλογία κρασιών με γεωγραφικές ενδείξεις (ΠΟΠ, ΠΓΕ), που εξακολουθούν να καλύπτουν μικρό μέρος στο σύνολο της οινοποιήσιμης παραγωγής (29,8% την περίοδο 2022/23), παρά το γεγονός ότι τα οινοστάφυλα των ποιοτικών αυτών κρασιών καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος της καλλιεργηόμενης έκτασης της χώρας (53% το 2022).

Σημειώνεται επιπλέον ότι το μερίδιο των ΠΟΠ και ΠΓΕ κρασιών της χώρας απέχει σημαντικά από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (69% στην ΕΕ-27), αλλά και από τον αντίστοιχο άλλων παραγωγικών χωρών, όπως η Πορτογαλία (93%), η Ιταλία (72%), η Γαλλία (71%) και η Ισπανία (52%), θέτοντας τον τομέα σε μειονεκτική θέση έναντι των ανταγωνιστών του.

Οι εξαγωγές κρασιού της χώρας περιορίστηκαν την περίοδο 2022/2023 σε 77.778 εκατόλιτρα, παρουσιάζοντας μείωση σε σύγκριση με την προηγούμενη (-2%), αλλά με αισθητή βελτίωση της αξίας, που ανήλθε σε 43,4 εκατ. ευρώ (+4,5%), λόγω της ενίσχυσης της μέσης τιμής εξαγωγής.

Το μεγαλύτερο μέρος του όγκου και της αξίας των ελληνικών εξαγωγών συγκεντρώνεται στα ΠΓΕ κρασιά (44% και 47% αντίστοιχα) και δευτερευόντως στα ΠΟΠ (26% και 33% αντίστοιχα) που διαισθάνονται σε σημαντικά υψηλότερες τιμές (5,9 και 7,1 ευρώ/λίτρο αντίστοιχα). Σημειώνεται, επίσης, η σημαντική ενίσχυση του όγκου και της αξίας εξαγωγών στους ποικιλιακούς οίνους (+16% και +21% αντίστοιχα), αλλά με πολύ χαμηλότερη μέση τιμή εξαγωγής (3,7 ευρώ/λίτρο).

Σε επίσημη βάση, οι ελληνικές εξαγωγές κρασιού ανήλθαν το 2022 σε 29.870 τόνους, αξίας περίπου 99 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας άνοδο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος ως προς τον όγκο (+6,6%) και μεγαλύτερη ως προς την αξία (+16,8%), λόγω της βελτίωσης της μέσης τιμής εξαγωγής.

Η Γερμανία εξακολουθεί να αποτελεί την κυριότερη χώρα προορισμού, καλύπτοντας το 2022 το μεγαλύτερο μέρος του όγκου και της αξίας εξαγωγών (40% και 31% αντίστοιχα), αλλά με μέση τιμή εξαγωγής σημαντικά χαμηλότερη του μέσου όρου της χώρας (2,5 ευρώ/κιλό). Ιδιαίτερη σημασία, ωστόσο, αποκτούν οι εξαγωγές προς τις ΗΠΑ, που αποτελούν

τον δεύτερο σημαντικότερο προορισμό, με σημαντική αύξηση ως προς τον όγκο (+10%) και μεγαλύτερη ως προς την αξία (+26%), παρουσιάζοντας παράλληλα την υψηλότερη μέση τιμή εξαγωγής (6,4 ευρώ/κιλό).

Άνοδο εξάλλου σημείωσαν οι εξαγωγές προς τον Καναδά, την τρίτη σημαντικότερη χώρα προορισμού, με σχετικά υψηλή μέση τιμή εξαγωγής (5,2 ευρώ/κιλό).

Δυσίωνες οι προοπτικές του 2023 για την Ελλάδα

Στη διάρκεια του τρέχοντος έτους επικράτησαν εξαιρετικά δυσμενείς καιρικές συνθήκες στην καλλιέργεια οινοστάφυλων της Ελλάδας (άκαιρες βροχοπτώσεις, Ξηρασία, καύσωνες, πλημμύρες), αλλά και εκτεταμένες προσβολές που αναμένεται να επιδράσουν αρνητικά στην απόδοση, πλήττοντας σημαντικά τον όγκο παραγωγής στις περισσότερες αμπελοργικές ζώνες.

Προς το παρόν, πάντως, θετικά εξελίσσονται οι ελληνικές εξαγωγές, ο όγκος των οποίων, σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις (στοιχεία Eurostat, monthly trade, 15/9/2023), στο πρώτο εξάμηνο του 2023, ανήλθε σε 14.812 τόνους, αξίας 53,2 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας άνοδο σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους ως προς τον όγκο (+3%) και μεγαλύτερη ως προς την αξία (+4,8%) λόγω της βελτίωσης της μέσης εξαγωγικής τιμής (3,6 ευρώ/κιλό).

Δυσίωνες, εξάλλου, παραμένουν οι βραχυπρόθεσμες προοπτικές στην παραγωγή κρασιού της ΕΕ κατά την τρέχουσα περίοδο. Σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Short-term Outlook, 9/10/2023), την περίοδο 2023/2024, σε σύγκριση με την προηγούμενη, η οινοποιήσιμη παραγωγή της ΕΕ αναμένεται να περιοριστεί σε 150 εκατ. τόνους εκατόλιτρα (-6%), μέγεθος αισθητά μειωμένο ως προς τον μέσο όρο των τελευταίων πέντε ετών (-4,5%). Η πτώση αυτή αποδίδεται κυρίως στη μεί-

ωση της παραγωγής κρασιού στην Ιταλία και στην Ισπανία λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών (-12% και -14% αντίστοιχα). Επιπλέον, η μείωση της κατανάλωσης κρασιού στην ΕΕ, ιδιαίτερα αισθητή στα κόκκινα κρασιά, αναμένεται να συνεχίσει την πτωτική της τάση (-1,5%), συνδεόμενη και με τη στροφή των προτιμήσεων των καταναλωτών προς διαφορετικούς τύπους ποτών (π.χ. μύρρα). Σημειώνεται, ωστό-

σο, η πρόβλεψη περιορισμού των εισαγωγών κρασιού στην ΕΕ, που αναμένεται να μειωθούν σε 6 εκατ. εκατόλιτρα (-4,3%), αλλά και ο περιορισμός των αποθεμάτων στο τέλος της περιόδου 2023/2024 στα 161 εκατ. εκατόλιτρα (5% κάτω από τον μέσο όρο της τελευταίας πενταετίας). Αντίθετα, σταθερές αναμένεται να παραμείνουν οι εξαγωγές κρασιού της ΕΕ προς τρίτες χώρες.

Αξία και όγκος εγχώριων εξαγωγών κρασιού ανά περίοδο και κατηγορία (2022/2023-2021/2022)

Κατηγορίες	2022/2023			2021/2022			Μεταβολή (%)	
	Αξία (1.000 ευρώ)	Όγκος (100 λίτρα)	Μ. τιμή (ευρώ/λίτρο)	Αξία (1.000 ευρώ)	Όγκος (100 λίτρα)	Μ. τιμή (ευρώ/λίτρο)	2022/2023-2021/2022	
							Αξίας	Όγκου
ΠΓΕ	20.429	34.567	5,9	20.101	35.944	5,6	1,6	-3,8
ΠΟΠ	14.486	20.401	7,1	13.572	20.803	6,5	6,7	-1,9
Ποικιλιακοί	2.316	6.299	3,7	1.920	5.442	3,5	20,6	15,7
Άλλοι οίνοι	6.160	16.511	3,7	5.943	17.251	3,4	3,7	-4,3
Σύνολο	43.391	77.778	5,6	41.536	79.440	5,2	4,5	-2,1

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Agri-food markets, online data, 26/9/2023)

Αξία και όγκος ελληνικών εξαγωγών κρασιού ανά χώρα (2021-2022)

Χώρες προορισμού	2022			2021			Μεταβολή 2022/2021	
	Αξία (1.000 ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Μ. τιμή (ευρώ/κιλό)	Αξία (1.000 ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Μ. τιμή (ευρώ/κιλό)	Αξίας (%)	Όγκου (%)
Γερμανία	30.588	11.993	2,55	28.262	12.188	2,32	8,2	-1,6
ΗΠΑ	17.892	2.810	6,37	14.217	2.555	5,56	25,9	10,0
Καναδάς	7.899	1.510	5,23	7.295	1.405	5,19	8,3	7,5
Κύπρος	7.557	2.319	3,26	6.494	1.676	3,87	16,4	38,3
Ην. Βασίλειο	7.028	1.863	3,77	6.197	1.616	3,83	13,4	15,2
Γαλλία	6.486	3.535	1,83	1.175	347	3,38	452,0	917,4
Βέλγιο	2.623	878	2,99	2.163	751	2,88	21,3	16,9
Ολλανδία	2.622	905	2,90	2.324	881	2,64	12,8	2,8
Αυστραλία	1.273	305	4,18	967	238	4,06	31,7	27,9
Αυστρία	1.249	447	2,80	1.129	466	2,42	10,6	-4,2
Λοιπές	13.755	3.305	4,16	14.537	5.897	2,47	-5,4	-44,0
Σύνολο	98.972	29.869	3,31	84.761	28.020	3,03	16,8	6,6

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Access2Markets, 15/2/2023)

Οινοποιήσιμη παραγωγή στην ΕΕ-27 (2022/2023-2020/2021, σε χιλ. εκατόλιτρα)

	2022/2023			2021/2022			2020/2021		
	Μεταβολή (%)								
	2022-21	2021-20	2022-21	2021-20	2022-21	2021-20			
Ιταλία	49.483	50.232	42.078	-1,5	19,4				
Γαλλία	44.356	37.132	45.785	19,5	-18,9				
Ισπανία	35.781	35.304	40.716	1,4	-13,3				
Γερμανία	8.551	7.965	8.000	7,4	-0,4				
Πορτογαλία	6.457	6.987	6.098	-7,6	14,6				
Λοιπές	14.325	15.312	14.500	-6,4	5,6				
Σύνολο	158.953	152.932	157.177	3,9	-2,7				

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Agri-food markets, online data, 15/9/2023)

Όγκος εγχώριας οινοποιήσιμης παραγωγής ανά περίοδο και κατηγορία (σε χιλ. εκατόλιτρα)

Κατηγορίες οίνων	2022/2023			2021/2022	2020/2019	Μεταβολή όγκου (%)	
	Όγκος	Ποσοστό (%)	2022-2021			2021-2020	
			2022-2021				2021-2020
ΠΟΠ	159	7,6	200	187	-20,5	7,0	
ΠΓΕ	463	22,2	416	387	11,3	7,5	
Ποικιλιακοί	227	10,9	222	180	2,3	23,3	
Άλλοι οίνοι	1.235	59,3	1.578	1.467	-21,7	7,6	
Σύνολο	2.084	100,0	2.416	2.221	-13,7	8,8	

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Agri-food markets, online data, 26/9/2023)